

løst Arbejde. Hertil kommer, at vi gennem vor Arbejdsløshedslovgivning har skaffet den løse Arbejder Sikkerhed for Udkommet i en vanskelig og arbejdsløs Periode. Det sidstnævnte Forhold maa tages med i Betragtning i denne Forbindelse. Den økonomiske Tryghed i en vanskelig Tid, som den lille Jordbruger har i sin Bedrift eller i alt Fald tidligere har haft i Modsætning til den Mand, der gaar paa løst Arbejde, rummer ikke længere noget attraaværdigt Fortrin, thi Samfundet har paataget sig den løse Arbejders Forsørgelse i Arbejdsløshedsperioder. Vi lever i Øjeblikket i en unormal Tid, men vi maa begynde med alvorligt at søge efter Udveje til normale Tilstande. Jeg vil ikke nøjes med at haabe paa normale Forhold, men jeg vil udtale, at det utvivlsomt bliver ganske nødvendigt, at man gennem Lovgivningen gør alt, hvad der kan gøres, for at fremme Flid og Selvhjulpethed i vort Folk.

Naar jeg har tilladt mig overfor det høje Ting at fremsætte de her anførte Bemærkninger, er det, fordi jeg ønsker at gøre opmærksom paa, at hvor fortrinlige disse Jordlove end maatte blive — og jeg ønsker, at de maa blive fortrinlige —, saa løses Jordspørgsmaalet ikke med dem. Skal Lovene komme til at virke efter deres hensigt, maa der ogsaa være det rette Sammenspil mellem de Vilkaar, hvorunder Husmanden og Lønarbejderen kommer til at virke.

Det foreliggende Lovforslag tilsigter at løse et Spørgsmaal, der har staaet paa Dagsordenen i mere end et halvt Aarhundrede, og det er det Partis Haab, for hvilket jeg har den Ære at være Ordfører, at Tiden nu maatte være inde til, at denne Sag kan løses. Det har været et Særkende for vort Land gennem alle Tider, at vi har løst de vanskeligste politiske og økonomiske Spørgsmaal gennem Forhandling og ved Overenskomst. Det Lovforslag, der her foreligger, falder godt i Traad hermed, thi det bygger ogsaa i sit Princip paa en Overenskomst om Spørgsmaalets Løsning. Jeg skal ganske afholde mig fra at komme ind paa en historisk Udredning af Lens og Stamhusets Oprindelse og en Redegørelse for de Tilløb, der er gjorte til Sagens Løsning gennem Ti-

derne siden Grundlovens Givelse i 1849. Ærede Medlemmer, der maatte ønske saadanne Oplysninger, kan jeg henvide til Lenskommissionens Betænkning af 1913, Landbokommissionens Betænkning, hvor man ogsaa beskæftiger sig med dette Spørgsmaal, og de ret udførlige Forhandlinger, der er førte derom i det andet høje Ting.

Lovforslaget gaar, som den højtærede Minister allerede har gjort opmærksom paa, ud paa, at der af de Lensbesiddelser, hvorpaa der hviler Hjemfaldsret, indbetales til Staten 25 pCt., af de øvrige Besiddelser 20 pCt. af Værdien, hvorved man paaregner, at Staten vil faa ca. 90 Mill. Kr., der henlægges til en Jordfond til Udlaan ved Oprettelse af mindre Jordbrug, kort sagt til Fremhjælp af de smaa Jordbrug, som de forskellige Love tilsigter at faa oprettet. Lens- og Stamhusbesidderne skal endvidere stille indtil en Trediedel af deres Agerjord til Raadighed for Staten.

Lovforslagets Forudsætning er, at Lens- og Stamhusbesidderne indgaar paa den nævnte Ordning, hvorefter de opnaar fri Raadighed over deres Besiddelser. Det maa haabes, at Besidderne af disse Godser vil indse, at det er forstandigt af dem selv at ordne Forholdet efter dette Lovforslag, naar det, forhaabentlig inden længe, er ophøjet til Lov. Majoratsbesiddelsesformen er, efter hele vor sociale Udvikling, en saa forældet Besiddelsesform, at dette Spørgsmaals Løsning vil blive staaende paa den politiske Dagsorden, dersom det ikke finder sin Løsning ved denne Lovs Vedtagelse. Majoratsbesidderne vil utvivlsomt forstaa deres Tid og indse, at dersom Lovgivningsmagten vedblivende skal beskæftige sig med dette Spørgsmaal, vil de Kaar, hvorunder Ordningen kan ske, neppe blive lempeligere i Fremtiden.

Om Lovforslagets enkelte Paragraffer er der ikke meget væsentlige Uoverensstemmelser mellem det radikale Venstre, det konservative Folkeparti og Venstre, saaledes som Forhandlingerne har formet sig i det andet høje Ting. Lovforslagets § 2 forudsætter, at Besiddelsens Værdi ansættes efter den sidst skete almindelige Vurdering. Vi fra vor Side finder, at det bør ske efter Vurderingen i 1920. Vi sy-